že se zalíbilo před zrakem Tvého majestátu mne stvořiti? Nebyl jsem a stvořil jsi mne. Nebyl jsem ničím a z ničeho jsi mne učinil něčím! Avšak jakým něčím? Ne kapkou vody, ne ohněm, ne ptákem či rybou, ne hadem aneb něčím z nerozumných zvířat, ne kamenem či dřevem. Ničím z takových věcí, které mají toliko své bytí. Ani z těch, které mohou toliko býti a růsti, ani z těch, které mohou toliko býti, růsti a cítiti. Ale chtěl jsi, abych byl nad všechny tyto věci, které mají bytí, vzrůst, poněvadž jsem a rostu, a nad ty, které mají bytí, vzrůst a cit, poněvadž jsem, rostu a cítím.

HLAVA OSMÁ.

O budoucí důstojnosti člověka.

A bezmála jsi mne učinil rovného andělům, neboť s nimi jsem od Tebe přijal rozum, abych Tě mohl znáti. Ale řekl jsem ovšem bezmála: neboť oni mají blahoslavené poznání Tebe již zjevné a já v ně teprve doufám. Oni Tě poznávají tváří v tvář a já jen skrze podobenství. Oni dokonale a já toliko nepatrně a nedokonale. Ale až přijde to, co je dokonalé, zmizí nedokonalé, kdy Tě již spatříme, Tvoji odkrytou tvář. A co nám pak bude brániti, abychom nebyli rovni Andělům, když Ty, Pane, jenž jsi koruna naděje, ozdobená ctí a slávou, budeš nás korunovati a velmi nás poctíš, jako své milé přátele, tedy učiníš ve všem rovné a podobné Andělům? Však i pravda Tvá to dí: rovni budou Andělům a synové Boží jsou. Co jiného jsou než synové Boží, jsou-li učiněni rovni Andělům? A budou vpravdě synové Boží, neboť syn člověka je vskutku synem Božím.

Když to uvážím, mohu s důvěrou říci, že člověk není o málo menší než Andělé, ale vyšší než Andělé, netoliko rovný Andělům. Neboť

člověk-Bůh a Boho-člověk, ne Anděl. A proto nazvu člověka nejdůstojnějším tvorem, poněvadž Slovo, které bylo na počátku, Bůh u Boha, Slovo, skrze které Bůh řekl: „Buď světlo, a učiněno bylo světlo, totiž stvoření andělské, Slovo, skrze které Bůh vše stvořil na počátku, totéž Slovo bylo učiněno tělem a přebývalo mezi námi a viděli jsme slávu jeho. To je sláva, kterou se chlubím, to je radost, kterou se raduji, když se raduji, Pane Bože můj, živote můj a celá slávo duše mé. Vyznávám tedy, Pane Bože můj, že když jsi mne stvořil rozumného, učinil jsi mne poněkud Andělům rovného. Avšak dokonán mohu býti skrze Tvé Slovo, abych dosáhl rovnosti s Anděly, abych měl zalíbení synů, skrze jednorozené Slovo Tvé, Pane, skrze Syna Tvého milého, v němž se Tobě dobře zalíbilo. Skrze jediného spoludědice, Tobě soupodstatného a spolu věčného, Jesu Krista jediného, Pána a Vykupitele našeho, osvětitele a potěšitele našeho, zástupce našeho před Tebou a světlo očí našich, jenž je život náš, Spasitel náš a jediná naše naděje. Který nás miloval více než sebe samého, skrze kterého máme důvěru a pevnou naději v Tebe a volný přístup k Tobě. Poněvadž on dal moc, aby ti, kteří věří ve jménu jeho, byli synové

Boží. Budu vzdávati chválu jménu Tvému, Hospodine, že stvořiv mne k obrazu a podobenství svému, učinil jsi mne schopna tak veliké slávy, abych mohl býti synem Božím.

Toho ovšem nemohou stromové, nemůže kamení, nemohou žádné jiné věci, které se pohybují či rostou, ať ve vzduchu, ať v moři či na zemi. Neboť jsi jim nedal moci, aby mohli býti syny Božími skrze Tvé Slovo, poněvadž nemají rozumu. Neboť ta moc záleží v rozumu, kterým poznáváme Boha. Ale dal jsi tu moc lidem, které jsi stvořil rozumné, ku svému obrazu a podobenství. A ovšem já, Pane, jsem člověkem z milosti Tvé a mohu býti z milosti Tvým synem, čehož jiná stvoření nemohou. Odkud mi to přišlo, Pane, pravdo svrchovaná, pravá výsosti, počátku tvorstva? Odkud mi to, Pane, že mohu býti synem Božím, čehož ona nemohou? Neboť Ty, který zůstáváš na věky, jsi stvořil všechny věci společně. Společně jsi stvořil lidi i zvířata, kamení i byliny země. Neboť před tím nebylo žádných zásluh, ani jich nepředcházela nějaká hodnost: neboť jsi stvořil všechny věci pouze ze své dobroty a všechno tvorstvo si bylo v zásluhách rovné, protože všechno nemělo vůbec žádných zásluh. A proč tedy dobrota Tvá se ukázala více na tom

stvoření, které jsi učinil rozumné, nežli na všech jiných, která rozumu nemají? Proč nejsem já učiněn takový jako ona všechna? Aneb proč ona nejsou taková jako já? Či já sám jako ona? Jaká je moje zásluha? Jaká je moje hodnost, že jsi mne stvořil způsobilého, abych mohl býti synem Božím, čehož jsi všem jiným neučinil? Ó, Pane, vzdal to ode mne, abych tak nesmýšlel! Toliko Tvá milost, toliko Tvá dobrota to učinila, abych sdílel její sladkost.

A proto z té milosti, ve které jsi mne stvořil z ničeho, dej mi onu milost, Pane, Tebe prosím, abych Ti vzdával díky.

HLAVA DEVÁTÁ.

O všemohoucnosti Boží.

Všemohoucí ruka Tvá, vždy táž, stvořila na nebi Anděly, na zemi červy, nejsouc v oněch vyvýšena ani v těchto snížena. Neboť tak jako žádná ruka nemůže stvořiti Anděla, tak ani žádná nemůže stvořiti červa. Jako by nemohla žádná stvořiti nebe, tak by také žádná nemohla stvořiti ani nejmenší lístek stromový. Tak jako by nemohla žádná stvořiti tělo, tak by nemohla žádná učiniti vlásku bílého ani černého, toliko všemohoucí ruka Tvá, které jsou všechny věci stejně možné. Neboť ani není snazší stvořiti červa než Anděla. Ani rozepnouti oblohu než list stromový. Ani není snazší učiniti vlas, než celé tělo. Ani méně snadné založiti zemi na vodách, než vody na zemi. Ale vše, co chtěla, učinila jak chtěla, na zemi i na nebi, i ve všech propastech a mne mezi všemi věcmi jak chtěla, mohla a věděla. Ovšem, Pane, ruka Tvá mne mohla a dovedla učiniti kamenem či ptákem, hadem aneb nějakou šelmou. Ale pro svou dobrotu nechtěla. Proč tedy nejsem kamenem, či stromem, či ně-